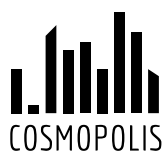

BARBORA VAJSEJTLOVÁ

**VŮBEC
O NIC
NEJDE**

COSMOPOLIS

povídky

BARBORA VAJSEJTLOVÁ

© Grada Publishing, a. s., 2022

© Barbora Vajsejtlová, 2022

ISBN 978-80-271-3774-9

CIZÍ HOVORY

Hrozně ráda poslouchám hovory cizích lidí v prostředcích hromadné dopravy. Víím, že se to nemá, je to neslušné a nedělá se to, ale nedokážu si pomoci. Připadá mi nesmírně zajímavé ponořit se na tu chvílku, než dojedu tramvají do práce, do cizích životů. Je to, jako kdybych téměř každý den přišla k někomu na návštěvu. No možná ne úplně na návštěvu, ale stejně mě to baví.

Zásadně v tramvaji nic nečtu, nekoukám do mobilu a jsem soustředěná výhradně na lidi kolem sebe. Dívám se přitom upřeně z okna, abych nebyla tak nápadná a nebylo na první pohled jasné, že poslouchám to, do čeho mi nic není. Na druhou stranu nemám pocit, že by mi někdy hrozilo prozrazení. Roky zkušeností mě naučily, že lidé, kteří si vykládají v tramvajích, mají pocit jakéhosi falešného soukromí. Jako kdyby jim hradba těl, která se na ně tlačí, zaručovala, že je nikdo neuslyší. Že si jich nebude všímat. A tak mezi cizími lidmi nenuceně rozprávějí stejně, jako kdyby byli doma v obýváku.

Přes den, a někdy i večer, o těch útržcích zaslechnutých rozhovorů přemýšlím. Leoš se mi směje a s oblibou opakuje, že je to proto, že mám nedostatek podnětů. Což je vlastně totéž, jako kdyby mi řekl, že žiju nudný život. Ale to by byla urážka a to by mi Leoš nikdy neřekl. I když si to možná myslí.

Někdy si připadám jako sběratelka cizích hovorů. Když se mi podaří zaslechnout něco mimořádně zajímavého nebo vtipného, hrdě se o to podělím se svými kolegy. Občas ten odposlechnutý střípek cizího života dokonce vydávám za svou vlastní historku. Jistě, není to příliš čestné, ale v zásadě neškodné. Nikomu tím neubližuju, jen se bavím.

Některé vzácné úlovky si pečlivě ukládám do paměti a oprašuju je, jako kdyby to byly exponáty v muzejní vitríně.

Dvě postarší dámy v pletených čapkách, které si vyprávějí o svém víkendovém programu:

„... a pak jsme šli k Lennonově zdi. Tam je ti to hezký.“

„Hele, a kdo vlastně byl ten Lennon?“

„No to byl přece ten slavný muzikant. Hrál v Beatles a nosil takový ty malý kulatý brejličky, co se jim říká lenonky.“

„Lenonky? Co to je za blbost? Snad leninky jsi chtěla říct, ne?!“

Korpulentní slečna nacpaná v růžovém tílku, které oči vidně bylo vyrobené pro někoho, kdo má o dvacet kilo méně. Z výstřihu přetékají prsa sevřená v černé krajkové podprsenice. Při hovoru se svádívě nahýbá k muži, který je zřejmě jejím kolegou a který si, dosti zoufale, snaží udržet odstup.

„Já vím, že nejsem hubená, ale rovnou ti říkám, že na to seru. Já totiž umím každý svůj kilo otočit ve svůj prospěch, víš? Rovnou ti říkám, že obezita je ta nejlepší škola ze všech. To, co tě naučí obezita, to ti nedá žádná vejška. A rovnou ti říkám, že mě zdравěj životní styl nedostane. Mě teda ne!“

Pestrobarevné zástupy chichotajících se pubertáček, které si buďto spiklenecky šeptají, anebo naopak bezstarostně

vyřvávají na celou tramvaj perly typu: „Vole, von je Patrik ještě věkem kluk, ale vole, má tělo zralýho chlapa. Zralýho chlapa, ti říkám!“

Zvláštní slabost mám pro děti a jejich hlášky. Nemusí být přímo k popukání, ale spolehlivě mě dojíímá dětský pohled na svět. Není na tom nic originálního ani překvapivého a bezpochyby to tak mají všichni rodiče. Zejména když už mají vlastní děti ve věku, kdy se domů chodí jen najíst a pro čisté oblečení.

Když se dívám na malé dětské ručičky propletené s prsty dospělých, kteří je odvádí do školky, pokaždé mě to rozněží a vyvolá to ve mně vzpomínky na dobu, kdy jsem chvátala do školky s Ondrou a Kubou. Měli jsme ji jen dvě stanice od domu, ale každé ráno jsme nestíhali a honili minuty. Mnohokrát jsem se líčila až před zrcadlem na záchodech v práci, protože doma jsem to kvůli oblékání punčocháčků, shledávání botiček a oblíbených plyšáků, které s sebou do školky kluci nutně potřebovali, nestihla.

Bylo to krásné období, ale vzpomínat na něj můžu jen sama pro sebe, protože Leoš moje sentimentální rozpoložení nesnáší a kluci jsou až po uši v drsném dospívání, které způsobuje, že vzpomínky na dětství považují za něco vrcholně nedůstojného a trapného.

A tak zhluboka nasávám hovory cizích dětí o tom, že paní kuchařky ve školce naschvál vaří brokolicovou polévku, protože moc dobře vědí, že ji všechny děti nenávidí. Že Kačenka včera na procházce šlápla do tak hlubokého bahna, že jí v něm zůstala teniska a zpátky musela skákat po jedné noze.

Nebo že to přáníčko pro babičku se blondatému Pétovi moc povedlo a doufá, že se jí bude ten bagr líbit... O tom tedy vůbec nepochybuju.

Naučila jsem se také rozpoznávat různé typy lidí. Myslíím, že dokážu identifikovat staré panny, vdovce, studenty jedoucí na důležitou zkoušku i čerstvě zamilované. Samozřejmě jistotu nemám, protože se nikdy s nikým z těch lidí už nepotkám a blíže neseznámím, ale stejně jsem přesvědčená, že existují skupiny lidí, které mají určité rysy společné. Křečovité stažené koutky úst, nervózní pohledy, ústa, která mimoděk tiše přeríkávají text, zaprané límečky, netrpělivé podupávání, bezděčné úsměvy...

Jednou jsem se o téhle své teorii, úplně omylem, zmínila před Leošem. „Ty jsi taková naše malá špiónka, vid?“ podotkl posměšně a nezapomněl dodat, že žiju v zajetí předsudků a představa, že všichni vdovci musí mít zaprané límečky, je to největší a nejtrapnější klišé vůbec. Nepřekvapilo mě to ani neurazilo. Už dávno vím, že můj manžel nemá žádnou fantazii a jen minimální smysl pro humor. Žije ve svém světě čísel a výpočtů, kde je všechno jasně dané a pro žádnou hravost ani náhodu tam není místo. Proto už mu o svých tramvajových postřezích neříkám.

Já jsem naopak beznadějná romantička, snadno se dojmou a ráda se nořím do sentimentu. Kromě bezprostředních dětí tak přirozeně inklinuju i k zamilovaným. Pozorně poslouchám a ráda si pak představuju, jak se jejich vztah bude vyvíjet dál. Jsem na ně hodná a nikdy jim ve svých představách nepřisoudím špatný konec. Zásadně jedu jen na hap-

py endy. Ty příběhy v mé hlavě končí svatbou, manželskou idylkou a slunným podzimem života ve dvou, i když mi jejich protagonisté nejsou ani příliš sympatičtí.

Jako třeba dlouhovlasá blondýna se štíhlým pasem a obočím vytrhaným do úzkých čárek, která popisuje své kama-rádce vášnivý víkend, jež právě prožila:

„No co ti budu povídat, Léno, hrozně mě tím překvapil. Pořád si udržoval odstup, tvářil se, jakože jo a ne, a pak takovejhle víkend!“

„Takže to bylo dobrý, jo?“ ptá se její kamarádka, jejíž obličej mi připomíná mývala.

„Dobrý? Skvělý to bylo! Já Šumavu skoro vůbec neznám a kolem toho Zadova je to fakt krásný. I když na túře jsme byli teda jednom jednou, protože ten hotel měl parádní well-ness a z postele jsme moc nevylejzali. To víš, první víkend sami, tak si to dokážeš představit,“ chichotá se blondýna do dlaně a spiklenecky mrká na svou mývalí kamarádku.

„Ty blázne! No to zní nadějně! To ti moc přeju!“

Tohle teda mývalovi nevěřím ani na sekundu. Hlas má plný špatně utajované závisti a mám pocit, že si toho nutně musí všimnout i blondýna. Ale buď se to rozhodla ignorovat, nebo je tak plná víkendové vášně, že takové detaily ne-registruje.

„Jo, zatím to vypadá dobře. Moc dobře! V posteli podává přímo olympijský výkony, jako kdyby mu bylo o dvacet míň. Je pozornej, vtipnej a hrozně se mi na něm líbí, že je pro rodinu.“

„Jak jako pro rodinu?“ nechápe mýval.

„Třeba má neter, která sbírá rolničky. Má jich prej doma skoro dvě stě. A na tý túře jsme šli kolem takovýho toho stánku s nejrůznějšíma cetkama a suvenýrama, kde měli i přívěsky s rolničkami. Tak jí hned jeden koupil. Že si na ni jako vzpomněl, víš?“

„To je hezký!“ kuňkne závistivě mýval.

„Že jo! Je fakt pozornej! Úplně mě to dojalo. Vybrali jsme jí spolu rolničku, co vypadá jako hlava pandy. Ona je ta jeho neter ještě pubertačka, tak se jí to podle mě bude líbit. Je to roztomilý a prej takovou rolničku ve sbírce ještě nemá.“

Kdyby tady se mnou byl Leoš, povytáhl by obočí, udělal by mi přednášku o tom, že poslouchat cizí hovory je neslušné, že jsem plná předsudků a hledám souvislosti tam, kde žádné nejsou. A určitě by měl pravdu. To, že byl o víkendu na teambuildingu na Zadově a že zrovna já sbírám rolničky, vůbec nic neznamená. Tu poslední rolničku, kterou jsem od něj dostala, mám připnutou na klíčích. Potěšila mě, protože mi už hodně dlouho nic nedal. Vypadá jako hlava pandy a je skutečně roztomilá.

PŘÍJEMNÝ VEČER

Původně to vypadalo na docela příjemný večer. Irena s Oldou je pozvali na grilovačku, která se konala u nich na chalupě. Protože Petr nerad přespával na cizích místech („Víš, jak jsem na tom se zádama. Matrace, na kterou nejsem zvyklý, to vždycky zhorší a pak se z toho sbírám týden.“) a protože se blížilo jejich výročí, podlehla falešnému sentimentu a nabídla se, že bude řídit zpátky, aby mohl steaky zapít pivem a nemusel se omezovat.

Večer plynul dle očekávání hladce. Probrala s Irenou všechno, co chtěla. Dozvěděla se pár štavnatých drbů a pár jich sama udala. Maso bylo měkké, salát dobře ochucený, akorát Irena od posledního setkání dost zestárla v obličeji. Což ovšem na kvalitu večera pochopitelně nemělo výraznější vliv.

Odjížděli později, než předpokládala. Do druhé hodiny v noci zbývalo už jen pár minut. Ale Petr s Oldou se dobře bavili a nechtěla jim to kazit. Ostatně zítra je sobota, můžou to dospat. Možná zajdou odpoledne na procházku do města a večer potom na romantickou večeři. A třeba ještě na drink do nějakého baru. Určitě. Takhle to udělají. Bude to příjemný den.

Ve stejném okamžiku, kdy otočila klíčkem v zapalování, Petr zasyčel. Polekaně klíček pustila.

„Co se děje?“

„Já prostě nemůžu slyšet, jak to auto trápíš!“

„Cože?“

„Startuješ nemožně dlouho, to auto se tím ničí!“

„Aha.“

Začala vyjíždět.

„Podívala ses do zrcátka?“

Mohla odpovědět, že se samozřejmě do zrcátka podívala, a navíc není příliš pravděpodobné, že ve dvě v noci v zahrádkářské kolonii přehlédne příjíždějící auto, ale místo toho způsobně odpověděla: „Ano, prosím.“

Snad to odlehčí atmosféru. Anebo Petra přemůže vypitý alkohol a brzo usne.

Neodlehčilo. Neusnul.

„Proč si před tou křižovatkou nevyřadíš?“

„To už jsme probírali mockrát. Protože mě v autošколе učili podřadit a brzdit motorem, tak to tak dělám.“

„To musel být debil, ten instruktor.“

„Možná, ale prostě mě to tak naučil.“

„A ty bys za ta léta, co jsme spolu, mohla konečně pochopit, že je to blbost, a začít to dělat správně.“

Podívala se na něj. Ve tmě rozeznala jen jeho profil. Zíral upřeně před sebe a zřejmě pátral po dalších nebezpečích a dopravních zálužnostech, před kterými by ji mohl varovat.

Znervózněla. Pocit pohody, kterým se ještě před pár minutami opájela, byl pryč. Vzhledem k tomu, že několikrát týdně vyrazela na služební cesty po celé republice, byla přesvědčená, že řídí nadprůměrně. S Petrem na sedadle spolujezdce

se ale cítila znovu jako v autoškole. Jako kdyby vedle ní seděl otrávený a uřvaný instruktor, kterého v osmnácti srdečně nesnášela. Začaly se jí potit dlaně a zpomalila. Raději se bude pořádně soustředit, aby mu nedávala důvod ke kritice.

„Tímhle tempem budeme doma tak pozitří. Tady není žádný omezení, tak jeď prosím tebe nějak normálně.“

Odrázky patníků se míhaly kolem silnice a chvíli bylo ticho. Zadoufala, že konečně usnul.

„Proboha! Jeď uprostřed pruhu, než se s tebou ta krajnice utrhne!“

Jeho náhlé vyštěknutí ji polekalo, takže cukla volantem a udělala na silnici vlnovku. Kdyby něco jelo v protisměru, určitě by nabourali.

„Můžeš na mě přestat křičet, když řídím? Lekla jsem se a je to nebezpečný!“

„Nebezpečný je jenom to, jak řídíš!“

„Přestaň na mě rvát!“

„Ty jsi prostě nepoučitelná! A když se ti člověk snaží poradit, aby ses zlepšila, hned je to špatně. Ty prostě neumíš přijmout kritiku. Tak to je!“

Strídavě uvažovala nad tím, co ho vede k tomu, aby se takhle choval (nějaká atavistická potřeba dávat najevo svou převahu nad ženskou, nebo co?), a nad tím, jak mohla být taková blbka, že se vůbec nabídla, že bude řídit.

„Až to půjde, zastav mi, potřebuju si odskočit. A jestli ti teda můžu ještě vůbec něco říct, držíš ten volant úplně blbě.“

Neřekla nic a posunula ruce na volant do správné polohy. Před nimi se objevilo odpočívadlo. Odbočila na něj.

S blinkrem. Předtím se podívala do zrcátka. Zaparkovala. Ne moc blízko u krajnice. Vypnula dálková světla. Motor nechala běžet.

Petr se začal soukat z auta. Po těch vypitých pivech mu to nešlo moc rychle.

„Až se zase rozjedeme, nezapomeň si ty dálkový znova zapnout!“

Poodešel pár kroků, postavil se ke stromu a začal si roze-pínat kalhoty. V zrcátku viděla jen obrys jeho zad.

Sešlápla plyn až na podlahu. Dokonce se jí zdálo, že slyšela zahvízdat gumy. Možná se za ní rozběhl. Těžko říct. Do zrcátka se tentokrát nepodívala. Bylo jí to dost jedno.

Uvědomila si sice, že klíče od domu zůstaly v jeho kapse, ale to jí bylo taky jedno. Třeba to nakonec bude příjemný večer. Dálkový samozřejmě zapnula. Není přece blbka.

NÁVŠTĚVA

„Ten kluk vůbec neroste. A je hubenej jako lunt! Můžeš mi říct, čím ho krmíš?“

„Dominik jí úplně normálně a nepřijde mi, že by nerostl. Je podobně velkej jako ostatní kluci od něj ze školky.“

„Nesmysl! Podívej se, jak je mrňavej. Ale to je z toho, že jsi ho kojila tak krátce. Osm měsíců, to není nic! To já jsem Daniela kojila rok a půl a podívej se, jaký z něj vyrostl chlap. Má skoro dva metry! A ani když byl dítě, nemusela jsem řešit, jestli není podvyživenej. Ten by si dal Domču ke snídani. Jo jo, ke snídani!“

Blanka se bezděčně podívala na Dominika, který si pod oknem hrál s kostkami a soustředěně budoval nějakou stavbu.

Její tchyně zamíchala kafe a s hlasitým cinknutím odložila lžičku na okraj talířku. Blanka tenhle zvuk odjakživa nesnášela. „Civilizovaní lidé umí stolovat bez srkání, mlaskání, břinkání a škrábání,“ říkala vždycky její maminka a Blanka s ní stoprocentně souhlasila.

„Chodíš s ním ještě na to plavání?“

„Jo, každý úterý. Hrozně ho to baví a lektorka ho moc chválí, že je šikovnej. Ty hodiny v bazénu vede Andrea Nováčková. Tu určitě znáte, ne? Její rodiče bydlí u školy. Andrea je skvělá. Má k dětem moc hezkej vztah a umí jim to krásně

vysvětlit. Některý hodiny jsou otevřené a můžou se tam přijít podívat třeba prarodiče, kdybyste chtěla...”

Tchyně nesouhlasně stáhla ústa do tenké čárky: „Víš, co si o tom plavání myslím.“

„Ne, to nevím.“

„Je blbost tahat takhle malý dítě do vody. Mácháš ho v tom bazénu už od miminka a pak se divíš, že má pořád záněty uší. Ještě aby je neměl, když je furt v tý chlorovaný vodě!“

„Doktorka na ušním říká, že to s plaváním nemá nic společnýho. Že náchylnost k zánětům středního ucha je vrozená a často se dědí. Výslovně jsem se jí ptala, jestli s Dominikem můžu dál chodit plavat, a prej není důvod, abysme přestávali.“

„Ty si taky myslíš, že ta doktorka ví všechno, nebo co?“

„Tak studovala to a živí se tím...“

„Tss, studovala! Školy taky nejsou všechno, milá zlatá! Zkušenosti ničím nenahradíš. Po kom by ty uši Domča asi tak měl, co? V našem rodě se nikdy nic podobného nevyskytovalo. Já ani Franta jsme s ušima nikdy nemarodili a Daniel zánět středního ucha neměl ani jednou. Ty snad jo?“ zeptala se tchyně výhrůžně a srkla si kávy.

„Ne, já taky ne.“

„Tak vidíš! Je to z toho bazénu!“

Dominik na svou stavbu nasadil střechu a začal dovnitř najíždět autíčky: „Podívejte, postavil jsem si galáž!“

„Ty jsi šikulka!“ pochválila ho Blanka a myslela to vážně.

„Prima,“ odvětila nedbale tchyně a otočila se zpátky ke

stolu. Ukousla si zákusku a hlasitě zamlaskala. „Koukám, že to Domčovo er se pořád nelepší, co? Chodíš s ním někam?“

„Ve školce mají logopedku, ale říkala, že si s tím zatím nemáme dělat starosti. Že je ještě moc malej a má spoustu času na to, aby si to er sedlo.“

„To si teda nemyslím! S dítětem se řeč musí cvičit už od toho nejútlejšího věku, jinak se to pak špatně dohání. Ale to jsou ty dnešní matky. Nejradši by posadily dítě před televizi, jen aby měly klid a samy nemusely nic řešit. Nemluví na děti a pak se diví, že děcka šišljají a neumí pořádně vyslovovat. To já jsem se Danielovi věnovala už od narození na sto procent. Pořád jsem na něj mluvila, recitovala jsem mu básničky, zpívala jsem mu. Už v porodnici jsem ho uspávala ukolébavkou. Ostatní ženský, co jsem s nima byla na pokoji, si ťukaly na čelo, že je to u takhle malýho miminka zbytečný, ale já jsem věděla svoje. A taky že jo! Daniel mluvil mnohem dřív než ostatní děti a hned od začátku měl bezchybnou výslovnost... No jo, ale teď je holt jiná doba.“

Tchyně vyškrabala zbytek krému z talířku a s nechutí se rozhlédla po bytě, čímž dala jasně najevo, že s káráním ještě rozhodně neskončila. Blanka pozorovala lístek, který se uvolnil z koruny jabloně za oknem a pomalu se snášel dolů. Uvažovala, jestli má tchyni říct, že se Daniel nedávno úplnou náhodou dozvěděl, že ho v necelých dvou letech adoptovali.

Ale pak jí to přišlo zbytečné.